

Waarnemingen in April en Mei 2000.

Fantastische waarneemaanden !

Koen Miskotte ¹.

1. De Heuvel 6, 3843 EW Ermelo

Inleiding

DMS zit weer in de lift! In het jaaroverzicht 2000 schreef ik dat de lichte toename van off season waarnemingen het positieve lichtpuntje van 2000 was en hoopte dat deze trend door gezet kon worden. Welnu, dat begint er echt op te lijken. April was een mooie waarneemaand waarin het op het juiste moment helder was (Lyridenmaximum) en tegelijk konden we een aantal nieuwe waarnemers begroeten. Deze nieuwelingen (die soms al langer actief zijn maar nog nooit de waarnemingen naar DMS opstuurden) hebben nu ook in mei waarnemingen gedaan. Het grote aantal heldere nachten in mei was daar zeker ook mede verantwoordelijk voor. De verslagen van de waarnemers van de Lyriden staan in de vorige Radiant. We beginnen dit stuk met verslagen van de mei maand vanuit Ermelo, Gronau en Lattrop.

Waarnemingen te Gronau

Carl Johannink

De mei maand bood redelijk veel heldere nachten, zodat ook te Gronau er vaak gekeken kon worden naar wat er zich zoal aan het firmament afspeelde.

De nieuwsgierigheid werd nog een beetje aangewakkerd door de mogelijkheid van een obscuur zwermpje met de naam 'tau Herculiden' (zie oproep in de vorige Radiant).

In het overzicht van de maand mei is te zien in welke nachten er waarnemingen werden verricht.

In de nachten 22/23 mei en 25/26 mei werd een exemplaar hiervan opgetekend. Deze meteoren lijken haast in

'slow motion' langs de hemel te glijden, en zijn daarom vrij simpel te herkennen tussen het sporadische spul. Dit sporadische spul had in deze mei-maand, zoals ook viel te verwachten, de overhand.

Meestal werden zo'n 6 tot 10 sporadische meteoren per uur geteld, met de nacht 19/20 mei als topper.

Daarnaast bewoog af en toe een trage meteor vanuit de Schorpioen of vanuit de Schutter komend langzaam langs de hemel. De nachten waren onvergelykbaar met de nachten tot en met april, waarin nog in winterse kledij moest worden waargenomen. Nu was een lichtere outfit voldoende.

De meeste nachten nam ik solo waar

vanuit Gronau, de nacht 25/26 mei vanuit Lattrop. Dat was meteen ook de fraaiste nacht, alhoewel het er nog om spande of we het wel de hele nacht helder zouden houden. Dat is uiteindelijk, zij het op het randje, gelukt. Samen met Arnold Tukkers en Marco Langbroek (zie zijn verslag hieronder) werd vanaf de klootschietbaan in Lattrop waargenomen.

In iets meer dan 3 uur tijd werden 31 meteoren ingesproken en ingetekend.

Jaar	Waarnemer	IMO-code	Teff	Sessions	Spo	Sho	Tot.
	Erwin van Ballegoy	BALER	0,48	1	5	1	6
	Jean Marie Biets	BIEJE	3,62	2	6	5	11
	Carl Johannink	JOHCA	4,70	3	34	20	54
	Koen Miskotte	MISKO	19,41	9	136	30	166
	Rob Sanders	SANRO	2,40	2	6	2	8
	Arnold Tukkers	TUKAR	4,50	2	23	15	38
	Rita Verhoef	VERRI	2,50	1	29	2	31
2001	7 observers		37,31		239	75	314
2000	2 observers		18,33		156	51	207
1999	3 observers		11,16		91	23	114

Table 1 : Meteor observations during the period January-march 2001 by DMS observers.

Waarnemingen te Lattrop (25/26 mei).

Marco Langbroek.

Wat een lekker nachtje was dit zeg! Na in de middag een 25 km fietstocht onder een strakblauwe hemel door het schone Twentse land gemaakt te hebben, en na een tukje vroeg op de avond, reden Carl en ondergetekende hoopvol gestemd richting Lattrop. Na de mislukte nacht 24-25 mei moest deze nacht het helemaal worden. Hetgeen ook geschiedde: 3.5 uur waarnemen en heel veel (zwakke) meteoren harken viel ons ten deel. Met halverwege de nacht even wat tijdelijke teruggang in de hemelkwaliteit door een overtrekkend dun cirrusveldje (het westen van het land moet het veel zwaarder te verduren hebben gehad, gezien wat wij laag aan de horizon zagen hangen), maar het eerste en met name het laatste uur van de nacht waren goed helder, ook al was het een tikje minder dan tijdens de korte sessie de voorgaande nacht (maar deze nacht bleef het tenminste helder). Grensmagnitudes zo in de orde van +6.1 tot +6.3, een mooie melkweg met alle sterwolken en donkere stofbanen zichtbaar tot ver in het zuiden, dat o zo fraaie waaiertje van Scorpius aan de horizon met even links ervan een loeiheldere Mars, kwakende kikkers, een vleermuisje en een overvliegende uil, en Arnold Tukkers die dit keer vrij rustig was en zijn schoonmoeder maar één keer noemde: soms is het leven fraai..... Maar ik loop vooruit op de gebeurtenissen. Zo rond 23h MEZT arriveerden we te Lattrop alwaar de diverse sterrenwachten inclusief de heer Tukkers ons hartelijk welkom heetten. Na een kop thee en wat babbelen over recente en komende gebeurtenissen, zakten drie heren (JOHCA, TUKAR en LANMA) af naar het klootschietveldje nabij de sterrenwacht. Terwijl de schemering naar de noordelijke horizon wegzakte, nam rond 23:45 MEZT het waarnemen een aanvang. Er was vroeg in de nacht helaas veel verkeer op de weg (geen idee wat al die automobilisten zo laat nog op de weg doen in zo'n

uithoek van het land) waarvan de koplampen soms wat hinderlijk waren. Laag in het noorden verstierde een Duitse disco met een laserstraal de sereniteit van de hemel. Maar een kniesoor die daar op let. Meteen begon het harken. Heel veel zwak spul, weinig helders, maar wel een heeeel leuk nachtje! Want tjonge jonge, wat zagen we veel! Carl had er 31, Arnold 30 en ondergetekende 44. Ieder van ons heeft ook tenminste één mogelijke tau Herculide opgetekend. Daarnaast had ik zelf tenminste twee van die fraaie lange Scorpiiden, lange sporen afkomstig uit de regio rond het waaiertje van Scorpio, en Carl en Arnold zagen ook nog wat van deze Scorpiiden en Sagittariden (1 resp. 2 voor Carl). Rond 3:15 MEZT, inmiddels al duidelijk in de schemering, werden de waarnemingen eindelijk gestaakt, de intekenkaarten, tapejes en formulieren inmiddels aardig vol. Vanaf de sterrenwacht klonk het geknars en gepiep van een koepel die in ruststand werd gedraaid. Langzaam werd de hemel blauwer en blauwer. In het noorden hing nu een cirrusband (die later, tijdens de terugreis, snel hoger zou komen: we hebben geluk gehad deze nacht...). Het was inmiddels ook aardig fris geworden (5.8 graad Celcius op vliegbasis Twente) en anders dan de voorgaande nacht was het ook wat vochtig. Maar wij waren dik tevreden. Het was een fraai nachtje, met een stevige buit aan zwakke maar mooie meteoren.

Waarnemingen vanuit Ermelo.

Koen Miskotte.

Tjonge! Wat een waarneemmaand is mei geworden. Tien nachten kon ik visueel waarnemingen verrichten. Daarvan werd er drie keer vanaf de Groevenbeekse Heide waargenomen. Dat is toch wel een mooie stek is alweer gebleken. Op acht minuutjes fietsen een waarneemlocatie met een grensmagnitude tot 6,6 is niet gek. Opvallende waarnemingen werden gedaan in de nachten 10/11, 11/12 en 12/13 mei, toen zowel Carl als ik nog leuke aantallen eta Lyriden zagen (tot

4 per uur). De laatste nacht was er overigens nog maal heel weinig activiteit van de eta Lyriden. De waarnemingen van dit jaar vormen beslist een waardevolle aanvulling op het materiaal dat vorig jaar werd verzameld in het veld (5/6 en 6/7 mei 2000). Inmiddels is de DMS database uit geplozen op eta Lyriden en zijn Carl en Marco bezig met de verwerking.

Verder werden een vijftal meteoren gezien afkomstig van de tau Herculiden. Allen zwak, behalve een hele fraaie van -1 op de avond van de 20ste mei. Hopelijk zet de trend met het betere waarneemweer door dit jaar!

Overzicht waarnemingen april en mei 2001.

Koen Miskotte.

Tabel 1 geeft aan wat er per nacht is waargenomen en door wie.

April.

Wat het weer betreft was april een gemiddelde maand, maar doordat het op de juiste tijdstippen opklaarde is het een grandioze waarneemmaand geworden. Met name de heldere nachten 13/14 en 21/22 april zorgden voor nagal wat drukte in het veld. Met name 21/22 april, toen maar liefst 11 waarnemers de Lyriden waarnamen! En naast de bekende namen ook een viertal nieuwe namen: Michel Vanderputte, Dominique Steuckers, Sietse Dijkstra en Remco Scheepmaker. Michel is een zeer actieve waarnemer uit België en neemt al meteoren waar sinds 1991. Vanaf dit jaar stuurt hij ook zijn waarnemingen naar DMS. Hetzelfde geldt voor Dominique, alhoewel het niet duidelijk is hoelang hij al waarneemt. Remco en Sietse zijn beiden medewerkers van de Volkssterrenwacht Twente (nu Stichting COSMOS) en nemen al enkele jaren visueel waar op vrijblijvende basis. Echter ze willen vanaf nu serieus gaan waarnemen. Naast deze twee hebben meerdere mensen van COSMOS te kennen gegeven om serieuze

waarnemingen te willen verrichten. Het een en ander is natuurlijk ook het resultaat van de inspanningen van Carl, Arnold en Rita! Hulde.

April was goed voor 7 heldere nachten waarin 11 verschillende waarnemers actief waren. Zij zorgden voor 71,69 uur aan data waaronder 340 Lyriden (is niet meer voorgekomen sinds de Lyriden van 1984), 14 Virginiden, 13 mu Virginiden en 2 alpha Bootiden. In totaal werden 791 meteoren gezien. De nachten 21/22 en 13/14 april waren de productiefste nachten met resp. 613 en 95 meteoren.

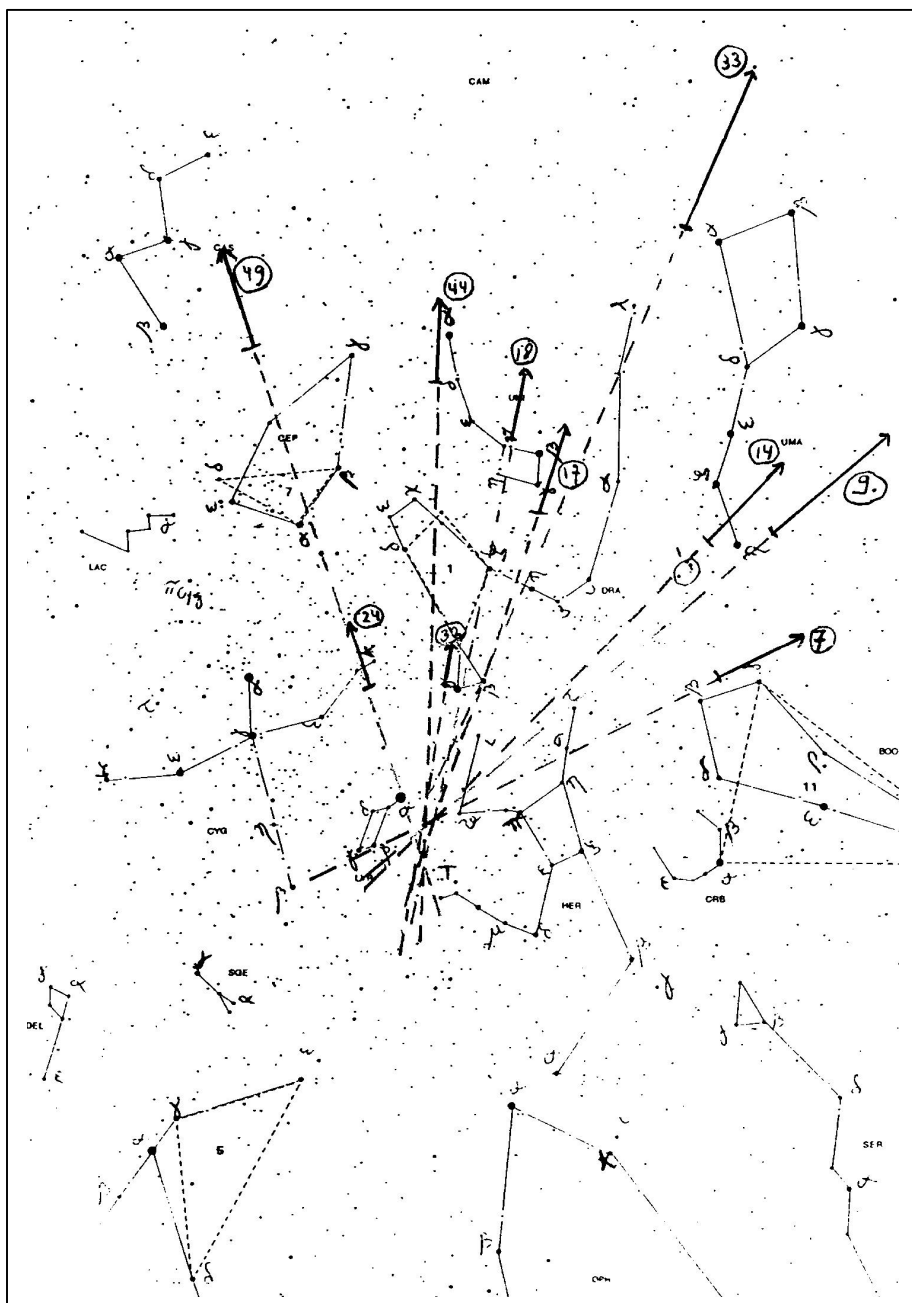
Stream	N
alpha Hydrids	8
Coma Berenicids	2
Canes Venaticids	0
delta Cancrids	23
delta Leonids	8
Ksi Bootids	5
Quadrantids	24
Virginids	5
Total	75
<i>Sporadic meteors</i>	239

Tabel 2 : *Observed stream meteors by DMS observers. Januari-March 2001*

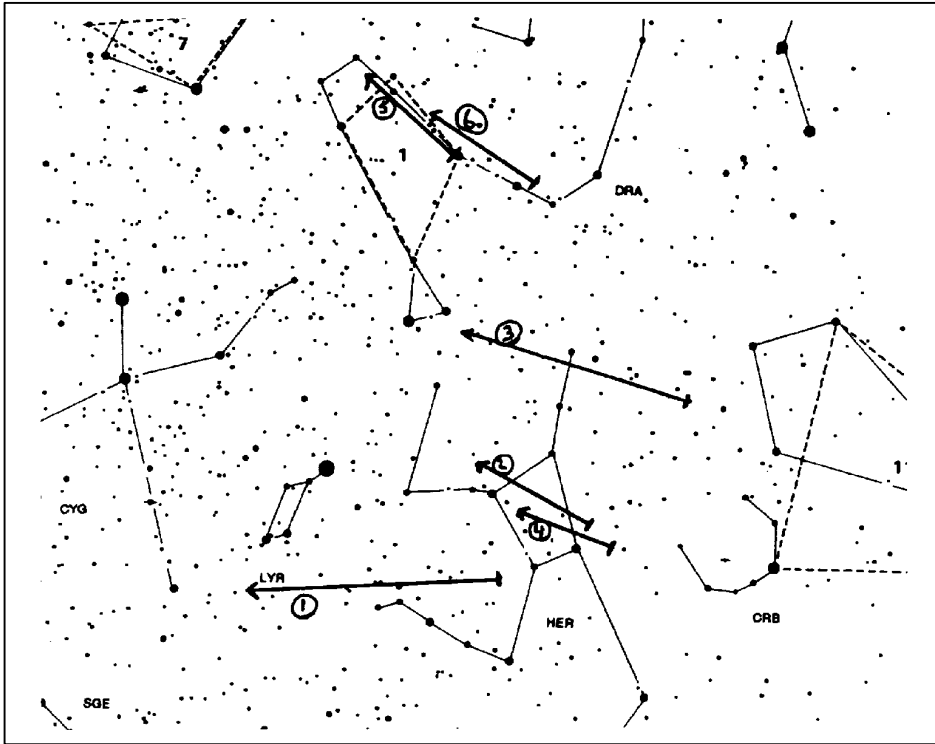
Mei.

In mei liggen alle meteorenwaarnemers in de wei....Inderdaad, twaalf heldere nachten in één maand tijd is erg veel. En dat leverde een record aantal waargenomen meteoren. Zie tabel 2 voor een vergelijking met de afgelopen acht jaar.

Zeven verschillende waarnemers leverden gedurende 13 nachten 65,99 uur data waarin 434 meteoren werden gezien.

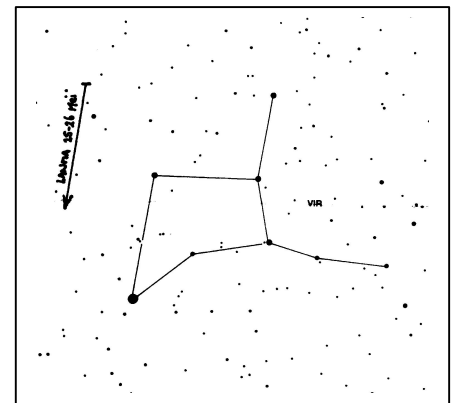

Figuur 1 : *Lyridenwaarnemingen door Carl Johannink vanuit Lattrop. 21/22 april 200.*

Figuur 2 : Zes mogelijke ingetekende t-Herculiden. 1] Arnold Tukkers in de nacht van 25 op 26 mei 2001. 2] Jean Marie Biets in de nacht van 29 op 30 mei 2001 3] Koen Miskotte in de nacht van 19 op 20 mei 2001 4] Koen Miskotte in de nacht van 22 op 23 mei 2001 5] Carl Johannink in de nacht van 22 op 23 mei 2001 6] Carl Johannink in de nacht van 25 op 26 mei 2001.

Figuur 3 (hieronder) : Mogelijke t-Herculide in de nacht van 25 op 26 mei 2001 door Marco Langbroek vanuit Lattrop. Het betreft een zeer trage +3 meteor.

Figuur 4 (onder) : Radiantpositie(s) t-Herculiden volgens IMO (Bron WGN 29, 27)

